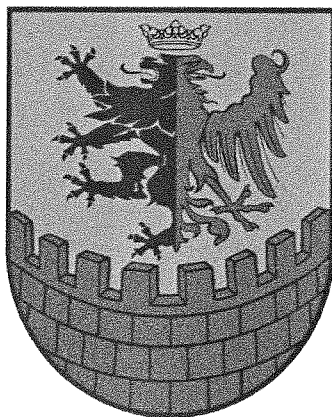

POWIAT BYDGOSKI

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD
ZABYTKAMI POWIATU BYDGOSKIEGO NA LATA 2013 - 2016

Bydgoszcz 2015 r.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.), Powiat Bydgoski uchwalił „Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Bydgoskiego na lata 2013 – 2016”, który został przyjęty Uchwałą Nr 321//XXIX/13 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 19 czerwca 2013 r. Program określa zasadnicze kierunki zadań i stanowi formalną podstawę działań Powiatu Bydgoskiego w zakresie ochrony zabytków, dbania o utrzymanie ich w należytym stanie oraz opieki nad dziedzictwem kulturowym powiatu. Ma na celu przede wszystkim przyczynienie się w zachowaniu lokalnego środowiska kulturowego a także poprawy jego stanu.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Zarząd Powiatu Bydgoskiego sporządza sprawozdanie z realizacji Programu po upływie dwóch lat jego realizacji i przedstawia Radzie Powiatu Bydgoskiego oraz przekazuje Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

Niniejsze sprawozdanie podsumowuje działania podejmowane w pierwszych dwóch latach realizacji Programu przez Samorząd Powiatu Bydgoskiego.

Główne cele, działania i kierunki realizacji Programu

- I. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu
 - 1. Kształtowanie struktur przestrzennych w oparciu o przesłanki historyczne
 - 2. Ochrona charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego powiatu
 - 3. Rozszerzenie zasobu i ochrony środowiska kulturowego powiatu
- II. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu
 - 1. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych
- III. Promocja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu
 - 1. Popularyzacja dziedzictwa kulturowego powiatu
 - 2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym
 - 3. Promocja dziedzictwa kulturowego

Głównym celem Programu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego oraz zachowanie krajobrazu kulturowego Powiatu Bydgoskiego poprzez określenie warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach powiatu, a także włączenie zabytków w rozwój gospodarczy i społeczny powiatu.

Cel 1. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu

Ochrona krajobrazu to działalność zapewniająca ochronę, utrzymanie i restytucję naturalnych i kulturowych walorów określonego środowiska geograficznego. Głównym celem Powiatu Bydgoskiego w tym zakresie jest przede wszystkim uwzględnienie i wdrażanie zapisów programowych programu ochrony zabytków w projektach nowych dokumentów planistycznych, strategicznych i innych.

W okresie sprawozdawczym 2013 – 2014 dokumenty programowe Powiatu Bydgoskiego takie jak:

1. „Strategia Zrównoważonego rozwoju Powiatu Bydgoskiego na lata 2008 – 2015”;
2. „Wieloletni Plan Inwestycyjny dla Rozwoju Powiatu Bydgoskiego”;
3. Program ochrony środowiska dla powiatu bydgoskiego, aktualizacja na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019”;

były aktualnie obowiązującymi dokumentami i zapisy dotyczące zabytków i krajobrazu kulturowego pozostały w niezmienionej formie.

Założenia dotyczące programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami powiatu bydgoskiego planuje się wprowadzić w projektach lub aktualizacjach nowych dokumentów.

Cel 2. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu

Powiat Bydgoski zarządzając dziedzictwem kulturowym tego obszaru podjął szereg działań w celu ochrony obiektów zabytkowych. W latach 2013 – 2014 powiat wspierał prace rewaloryzacyjne przy obiektach zabytkowych znajdujących się na terenie powiatu. Na podstawie uchwały Nr 263/XXIV/12 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru

zabytków, położonych na obszarze Powiatu Bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2013 r. poz. 454 ze zm.), samorząd powiatu udzielił czterech dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach.

Wykaz dotacji z budżetu Powiatu Bydgoskiego w latach 2013 – 2014

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość przyznanej dotacji
2013 rok			
1.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Mikołaja, Stanisława i Jana Chrzciciela w Ostromecku	Konserwacja barokowej chrzcielnicy kościoła parafialnego w Ostromecku	2 500,00
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Nowej Wsi wielkiej	Renowacja empory w kościele parafialnym p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Nowej Wsi wielkiej	4 500,00
3.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Żołędowie	Przeprowadzenie konserwacji instrumentu organowego z kościoła parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Żołędowie	8 000,00
2014 rok			
1.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Żołędowie	Przywrócenie zespołu brzmieniowego organów do stanu pierwotnego	15 000,00

Ponadto w okresie sprawozdawczym dotacji na zadania konserwatorskie realizowane przy obiektach z terenu powiatu wpisanych do rejestru zabytków udzielił Kujawsko – Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Wykaz dotacji udzielonych przez Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w latach 2013 – 2014

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość przyznanej dotacji
2013 rok			
1.	Gmina Koronowo	Wymiana pokrycia dachowego budynku Ratusza w Koronowie	10 000,00
2.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie	Prace konserwatorskie przy konfesjonale z nawy południowej	10 000,00
3.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Anny w Łasku Wielkim	Wymiana pokrycia dachowego wieży kościoła – dokończenie	8 175,00
4.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Trójcy w Byszewie	Wymiana tynków zewnętrznych kościoła – I etap	15 000,00
5.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Wawrzyńca w Mąkowsku	Wykonanie odwodnienia i drenażu kościoła, izolacji fundamentów – III etap	10 000,00
6.	Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej w Żołędowie	Prace remontowo – konserwatorskie związane z izolacją muru przyziemia i piwnic oraz wykonanie drenażu pałacu w Żołędowie	10 000,00
2014 rok			
1.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Świętych Mikołaja Biskupa, Stanisława Biskupa i Męczennika i Jana Chrzciciela w Ostromecku	Prace konserwatorskie - refundacja	6 000,00
2.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Trójcy w Byszewie	Remont dzwonnicy	20 663,33
3.	Gmina Koronowo	Renowacja budynku, wzmocnienie konstrukcji i roboty konserwatorskie budynku synagogi	10 000,00
4.	Gmina Koronowo	Renowacja elewacji budynku Ratusza w Koronowie	8 000,00
5.	Adam Pantkowski Consulting	Remont młyna wodnego tzw. „Diabelski Młyn” w Koronowie – I etap	9 336,67

6.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Wawrzyńca w Mąkowsku	Prace konserwatorskie – szafa ołtarzowa, rzeźby i snycerka ołtarza oraz obrazy	10 000,00
7.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żołędowie	Prace konserwatorskie przy malowidłach ściennych w nawie i kaplicy kościoła	9 248,60

Dotacji celowych w latach 2013 – 2014 na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się na terenie powiatu, udzielił również Samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego

Wykaz dotacji udzielonych przez Samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego w latach
2013 – 2014

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość przyznanej dotacji
2013 rok			
1.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Anny w Łąsku Wielkim	Wymiana pokrycia dachowego kościoła pw. św. Anny w Łąsku Wielkim (wieża) - dokończenie	17 985,25
2.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Wawrzyńca w Mąkowsku	Prace remontowo – konserwatorskie kościoła parafialnego pw. św. Wawrzyńca w Mąkowsku – etap III – odwodnienie, drenaż oraz izolacja fundamentów	84 751,05
3.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Trójcy w Byszewie	Wymiana tynków zewnętrznego kościoła pw. Świętej Trójcy w Byszewie – II etap	159 514,95
4.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie	Prace konserwatorskie przy konfesjonale z nawy południowej z kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie – I etap	48 000,00
2014 rok			
1.	Gmina Koronowo	Renowacja elewacji budynku Ratusza w Koronowie	20 000,00
2.	Gmina Koronowo	Rekonstrukcja i przebudowa budynku Synagogi w Koronowie – kontynuacja (roboty wewnętrzne i wymiana stolarki)	100 000,00

3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Solcu Kujawskim	Prace budowlano – konserwatorskie dachu kościoła pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Solcu Kujawskim – I etap	80 000,00
4.	Parafia Rzymsko Katolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Nowej Wsi Wielkiej	Prace konserwatorskie: polichromie stropu i ścian nawy głównej w kościele parafialnym pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Nowej Wsi Wielkiej	100 000,00
5.	Adam Pantkowski Consulting	Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez odbudowę rynny zalewowej i urządzeń wewnętrznych zabytku „Diabelski Młyn” w Koronowie	20 000,00
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wawrzyńca w Mąkowarsku	Prace konserwatorskie i restauratorskie ołtarza głównego pw. Trójcy Świętej z kościoła pw. św. Wawrzyńca w Mąkowarsku – Etap I – zwieńczenie barokowego ołtarza głównego oraz z figur świętych stojących w retabulum pomiędzy kolumnami i głowy anioła znajdującej się powyżej obrazu głównego	20 000,00
7.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętej Trójcy w Byszewie	Remont dzwonnicy przy kościele pw. Świętej Trójcy w Byszewie	10 000,00

Powiat Bydgoski w ramach projektu pn. „Budowa ścieżek rowerowych w powiecie bydgoskim, chełmińskim i mieście Bydgoszcz”, w październiku 2014 r. zakończył modernizację unikatowego na skalę europejską zabytku „Mostu kolejowego wąskotorowego” w Okolu koło Koronowa i tym samym zaadoptował go do funkcji kładki pieszo – rowerowej. Most mający 120 m długości, wznoszący się ponad 18 m ponad nurt Brdy, będący największą konstrukcją w Europie, stanowi jedną z najciekawszych atrakcji nie tylko powiatu bydgoskiego ale i całego województwa kujawsko – pomorskiego. Zabytkowy most otrzymał nowe życie – został gruntownie wyremontowany, zabezpieczony i w pełni dostosowany infrastrukturalnie do ruchu pieszo – rowerowego. Koszt modernizacji mostu wyniósł około miliona złotych.

W 2014 r. roku w ramach Programu Dziedzictwo kulturowe, Priorytet 1 Ochrona zabytków, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił Parafii Rzymskokatolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żołędowie dotacji w wysokości 100 000,00 zł przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. „Żołędowo, kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (1715 r.): prace konserwatorskie i restauratorskie malowideł ściennych w nawie i kaplicy kościoła – II etap.

Dzięki podpisanej umowie i otrzymanemu dofinansowaniu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego wyremontowany został budynek Oficyny Dworskiej w Karolewie, (własność powiatu bydgoskiego) wpisany

do rejestru zabytków. Prace renowacyjne zakończone zostały w październiku 2014 r. i polegały na odmalowaniu ścian w budynku w którym znajduje się muzeum regionalne. Koszt odnowienia budynku wyniósł 18 826,38 zł.

Budynek Zespołu Szkół w Koronowie przy ul. Sobieskiego 16, (własność powiatu bydgoskiego) ujęty w ewidencji zabytków, przeszedł termomodernizację oraz wymieniono na nim pokrycie dachowe. Dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Powiecie Bydgoskim”, wymiana dachu zakończona została we wrześniu 2014 r. i jej koszt wyniósł 162 554,64 zł, natomiast termomodernizacja zakończona została w 2015 r. i wydatkowano na ten cel 338 266,38 zł.

Przy Kościele Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Michała Archanioła we Wtelnie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – działanie pn. „Odnowa i rozwój wsi”, w którym Powiat Bydgoski był partnerem projektu, przeprowadzony został remont ogrodzenia. Zabytkowy mur stanowiący ogrodzenie cmentarza przy budynku kościoła został odrestaurowany, a koszt prac zakończonych w grudniu 2014 r. wyniósł 252 424,00 zł.

Cel 3. Promocja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu

W celu rozpowszechniania walorów zabytkowych Powiatu Bydgoskiego i wykorzystania ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki powiatu na stronie internetowej powiatu www.powiat.bydgoski.pl, opisane zostały najciekawsze zabytki znajdujące się na terenie każdej z ośmiu gmin powiatu.

Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy umieszczona została informacja o możliwości ubiegania się o dotacje na zadania przy obiektach zabytkowych. Opracowana karta usługi publicznej informuje, w jaki sposób wnioskodawca może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu powiatu bydgoskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdującym się na obszarze Powiatu Bydgoskiego.

W 2013 roku współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 „Leader”, działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013”, opracowany został przewodnik po szlakach rowerowych Powiatu Bydgoskiego pn. „Przewodnik rowerowy po powiecie bydgoskim”, mający na celu promocję zasobów naturalnych i dziedzictwa historyczno –

kulturowego. Przewodnik prowadząc szlakami rowerowymi po gminach powiatu przedstawia historyczne obiekty zabytkowe, które mogą spotkać rowerzyści.

W 2014 roku opublikowany został informator Powiat Bydgoski, w którym ukazane zostały między innymi zabytki architektoniczne, jakie można zobaczyć w każdej z poszczególnych gmin tj.: pomniki przyrody, rezerваты przyrody, parki wiejskie, pomniki i inne obiekty zabytkowe.

W okresie sprawozdawczym z inicjatywy Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Starosta Bydgoski uroczyście wręczył wiele odznak i medali wyróżnionym mieszkańcom powiatu bydgoskiego w zakresie ochrony zabytków.

W 2014 r. Starosta Bydgoski uhonorował srebrną odznaką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Za opiekę nad zabytkami”, zostały osoby zasłużone w społecznej opiece nad dobrami kultury lub działalności w zakresie ochrony i konserwacji zabytków z terenu powiatu. Odznaczeni zostali:

- Pan Stanisław Gliszczyński,
- Ksiądz Jarosław Kubiak,
- Pan Roberto Krzyżanowski,
- Pan Jacek Stroński.

Ponadto, w roku 2013 oraz 2014 Starosta Bydgoski wręczył honorowe odznaki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla Kultury Polskiej” dla dziewięciu osób szczególnie wyróżniających się na rzecz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wśród których odznaczone zostały również osoby zaangażowane w pracach przy obiektach zabytkowych.

Starosta Bydgoski za podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzi Listę Społecznych Opiekunów Zabytków Powiatu Bydgoskiego. Na wniosek Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, decyzją z dnia 31 października 2013 r. Starosta Bydgoski ustanowił Pana Damiana Maniakowskiego społecznym opiekunem zabytków.

W 2014 r. ogłoszony został konkurs fotograficzny pn. „Najpiękniejsze zabytki Powiatu Bydgoskiego”. Celem konkursu było zwrócenie uwagi na piękno, wartość historyczną, unikatowość oraz promocję zabytków znajdujących się na terenie Powiatu Bydgoskiego. Konkurs był otwarty dla wszystkich niezależnie od wieku.

Autorzy najlepszych fotografii wyłonionych przez komisję konkursową otrzymali nagrody:

I miejsce – Pani Hanna Kulągowska – Puzio;

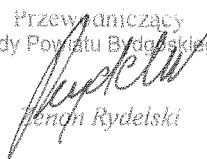
II miejsce – Pani Justyna Witkowska;

III miejsce – Pan Aleksander Sadkowski;

III miejsce – Pan Piotr Wiśniewski;

III miejsce – Pan Andrzej Świerczyński.

Powiat Bydgoski w latach 2013 – 2014 zrealizował szereg postulatów określonych w „Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Bydgoskiego na lata 2013 – 2016”. Przeprowadzono wiele działań promocyjnych, które miały na celu popularyzację dziedzictwa kulturowego, osób zasłużonych w opiece nad zabytkami oraz ukazania cennych zabytków powiatu. Przystąpiono również do realizacji zadań zwiększających atrakcyjność miejsc zabytkowych dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Powiat Bydgoski podjął wiele starań w uzyskaniu środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków z tego terenu, oraz udzielił wsparcia finansowego na prace remontowo – konserwatorskie przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Przewodniczący
Rady Powiatu Bydgoskiego

Jerzy Rydelski